

ტატატატატი

„სათბობი მასალა“

„ხოლო დრის ძაღლიან ცაშშირდა კონკურსების გამოცხადება ლიტერატურულ ნაშრომებზე, რამაც ხერხი „ცაღა მასწავლა“ წასაღება“.

ბაბი (ვას): — რისი ვეშინია? უფრო თანამოდ რაყი ჩემთან; ჩემი ქმარი დედდალაზე წერაშოა ვართუღო — ყველა კონკურსებში უნდა მონაწილეობის მიღება.
ვაში: — გაშ თქვენ მომავალ წამთარში აღარ დაე კირდებთ შეშის ყიდვა — სათბობი მასალა ზღომაღ გიქ-ნებათ!

საბალოსაჲს გაცნობა

ახლა კი ვსწევდები ჩემს თავს და ამ ბნელ საკანში რომ ვხედავ ჩემი მოუფიქრებელი საქციელის გამო, მაგრამ რა ღალა დროსაა. არა, შენ ხებერი ჩემო თავო, შენთვის არ გტყნია სიკეთე და სხვახელ რა ვაქუსებდა? შავრამ რომ ნაფიჯდებოდა ვმეცაი, რას არ გაფიქრობინებს.

გავიფიქრებ თუ არა ცოლი სიფუფუნო და დიდი დავიდარებით, თავისუფლება ვიერძებინ და დავიწყებ ღლბაჲსეი. მართალია: სავსეკურსად არსად არ წავსულვარ, მაგრამ ექსკურსანტების სანახავად კი მუდამ სავსეკურსო ბაზისთან ვივადი ვაქირებულდი. ჩამოვიღოდა თუ არა ვინმე უცხო ქალი, აუცილებლივ ვეიდებებოდი.

თქვენ ექსკურსანტი ხართ?—შემეკითხა ერთ დღეს ერთი ახალ ჩამოსული ქალიშვილი.

— არა—მოუტე მე—მე გახლავარ ადგილობრივი მტყორებით, ბათუმის კარგად მკონებ. თუ ნების თამბაქო, შემძლია თქვენც გავაცნოთ აქურობა! შევთავაზებ.

— დიდათ დამავალბეთ—ლომინო მითხრა მან.

პირველი ჩემი პატრისცემა წაყინვად დაბატეებაში გამთავებდა. მასაც უყარი არ უთქვამს და ორივემ ერთად ჩამოვყვეით. ბევრი ვილაპარაკებ ბეთური და ბოლოს საბჭოთა წყობილების შეფასებას შეუდღებოდი.

— უბედურ დღემო იქნებოდათ ყველა პირველებმა რომ საბჭოთა მთავრობას არ გაეზნათისუფლებით მენშევიკების ბრწყინებისაგან; მითხრა, ცოტა არ იყოს, თავმოწინებით მან.

— რატომ ფიქრობთ აგრ?—წყვიტე ვუთხარი მე.— რა იცით თქვენ, რომ მენშევიკები ჩვენ ბოლშევიკებს არ გვერჩია? ბოლშევიკებისათვის ერთი კენჭი არ ჩავიგდია უკუთხო; მენშევიკები კი თითო თუ კენჭსაც ვუდღებოთ, რომ არ დაიპირებულენივინ არაგანგებინებს.

— ახა როგორ ფიქრობთ—დაწყვი სიგე მან.—მენშევიკები რომ დღემდე დარჩენილიყვნენ, ასეთი აღმშენებლობა იქნებოდა დღეს საქართველოში? აუარინებოდი ხილდით გააკეთეს, აუარინებოდი გზები გაიყინეს, სწავლა-განათლება სპეციალურად, ამასთანავე ერთად მუშეების სეგომარებოდა გაუმჯობესდა. წარმოადგინა, მართალი სეგომარებოდა რომდენი ფულბერი ეხარჯებოდა მთავრობას! გარდა ამისა თავდაცვის საქმე; ხომ ხედავთ ყველა მოქალაქეს ასწავლიან ითაროს სმარებას. ერთი სიტყვით ვინ მოსთვლის რამდენ რას არ აკეთებენ!

ჩემში პატრიოტული თავმოყვარებობა ისე ამხედრდა, რომ მზად ვიყავი ეს ქალი ვამეგობრებოდა.

— ქალიშვილო, თქვენ ცდებით—კოტა ხმაშილა ვთქვით.—რაც მენშევიკები იმ ხალხს ვამხმელთაში ვაგუტყობთ, თქვენი ბოლშევიკები ვეისარებს ვერ გააკეთებენ. ახილდები ვაკეთეთო!.. ჩვენს რომ ეს ნიღბები არ აგვედგოთებოდა, რას ვაკეთებდნენ მაშინ თქვენი ბოლშევიკები? ექსკურსიების წყობის მთავრობაა. ბევრ რა ეს უფუფულობით და ისიც ზოგისათვის. მენშევიკების დროს კი 1918 წლიდან რომ წამიყვანეს ექსკურსიებს, სანამ საქართველოს ყველა კუთხე არ შემოხმარინეს არ მომეშვენი. არც გზის ფული და არც სახარჯო არ გადახსილდა. აბასთუმანი, ბარჯოში, ბარჯანა, ართვინი, დარჩალი, დუშეთი, ახალციხე, ალავერდი და ყველა ადგილობრივი ჩვენს ხელში იყო. მერევე არ იტყვიოთ,—სადაც არ შევიდოდით, მთელი სოფლები ჩვენ გვცემდა პატრის. ცხვარი და ძროხის ხორცი თავზე საყარად ვვიქონდა, წამოსვლისას ჩამოვდებოდი ხალხიანად და ოჯახის ნივთებიც მოვტყობოდა. სამხედრო მომზადებაზე ეხლა ლაბარაკი არ ღრის; მაშინ ამას ვანაკურთხებოდი უფრადლება ჰქონდა და მიქცული, თოფი და ტყვია მაშინ შეიღობდა დავატყობდა, ვარჯიშობდა მაშინ იყო.—თვინა იხლა რა არის, მარტო დღემთვის და ახალციხის მახარაში რომ ტყვია დაგვიბარჯავს იმდენი კომუნისტებს არ გაუტყობთა მგინა... დიას!

ეს ასეა; თქვენ ვერ იცნობთ მაშინდელ ჩვენს მუშაობას, თორემ აგრე არ იტყვიდით,—ნაღვლიანად ვუთხარი მე და ამოვიხებრე.

— მაშ როგორც გეტყობათ თქვენ დიდი თანაგრობაში ყოფილობაში?—შემეკითხა ის.

— რაც სიმართლეა, მას ვერ დავფარავ. სინდემლმ მოატანა. ბულვარში აქა-იქ წყვილ-წყვილები გამოჩნდნენ. მეც ესთხებოდა ვასიერობა ჩემს მოსახერხებელ და ერთ ბნელად აღვიარაკენ ვავიკუტული. შემდეგ ერთ ადგილას ჩამოვყავით და კიდევ საუბარს შევუდებოდი. სინხლემ ჩემი საუბრის კოლა შესცვალა. მე ხელ-ნეღა ხელემო ამასთანაშდენ და მალა უხებურად ჩემს მოსაუბრისაკენ წაიწყნი. პირველად მან იტყვიდა ჩემი საქციელი, მაგრამ ბოლოს შეუწვია და ხელზეზე კონსის უფლებაც დამართა. ხელემიდან საკითხი ფიქრზე ვადვიტებენ და სწორედ ის ვახად ჩემი საბედისწყურა.

- რატომ ვეკატარიათ? ჩულები არ ვაკვივით მოსულ ექსკურსანტებს? ივეკვიტებ მე და ფხებზე მოუსვი ხელი.
- იმიტომ, რომ ძვირა ღირს.
- იყიდეთ კობტრანდნი.
- კონტრანდნი ჩვენში არ იშოვება. მართლა შეძლება აქ იშოვებოდეს?
- იშოვება რომელია, იშოვება კი არა, თუ ვინდა ასობით იშოვებ.
- რა ღირს?
- თითო წყვილი ორ მანეთად, ან ორ ნახევრად— მიუტე მე და თან ვამხარადა, რომ ასეთი ბუნდირა აღმოვხდნ.
- არ შეგობლიათ მიშოვით ათ წყვილადმე?—მითხრა მან.
- შემძლია... შემძლია... ვენაცვალე—უთხარი ხმის კანკალით და ხელები მოვხვიე.
- თქვენ თას დიდ ფულბებს აძლევთ... წავიდეთ, ხელ შევხდეთ ერთმანეთს... აუცილებლად მომიტანეთ კონტრანდანი—წამოხდა მან და ხელები ვამაშვებინა.
- მამ ხელა სიგე აქ მამ აუცილებლივ?
- აუცილებლივ... მხოლოდ ათი წყვილი უნდა მომიტაროთ, სხვანდასვა ფერის.—მითხრა მან და ჩვენც წამოვიდით.

მთელი დამე არ მიზინია. ბათომში დავბერდი და კონტრანდნს ვემტებდი. ბოლოს მომბარნა, რომ ერთი ჩემი ნაცნობი ახალგაზრდა ამ ხელობას ეწყოდა; ავანტებიც ჰყავდა ვამაღლებული და მისი ნახვა ვადგენსკუტვი.

— ესლა მოდი ჩემთან!—საკვედრით მითხრა მან. —შარას რომ ვახვწყებოდი, მაშინ მოსულიყავი კარგი, ვეგატან ათ წყვილს მხოლოდ ნახვრის ფული ეხლა უნდა მომცე და ნახვრის კი ვაყიდვის შემდეგ.—ტანნი დამცხვინა. სად მჭონდა აზოვლდა ფული. უკუნ მომავინდა დასწინდარი. ჩემ კოლს ორი ოქოსი ბეჭედი დარჩა უფრში და ყოველ შემთხვევისათვის ჯობით ვატარებდი. აზოვილ და ბეთ დაუტრევი, მე კი ათი წყვილი ჩულები უბენი ჩავივდილ და წამოვიდით.

მეორე დღე ძლივს დაღამებ. დანიშნულ დროს ჩავიწყე სიგე უბენი ჩულები და დანიშნულ ადგილისაკენ ვავსწყვი.

ჯერ კიდევ ხელის კარბენარ არ მივსულიყავი, რომ ვიდაცამ მხარზე ბეღის დაემტა. მოვიხდენი, იმისთანა თქების მტერს, ერთი მწვანე ქუდიანი ახალგაზრდა აეყუდა ჩემს წინ.

— ამთილეთ რა ვაკეთ უბენი? მიბრძინა მან. მტე მე არავერი მახსოს; მხოლოდ, როცა აზრზე მოვიდ და თვალბერი ვავიხელო, ბნელ საკანში ავღლოვინდი. რა მოუვიდა ჩემს ვაცხობილს, რამდენ ხანს მშოვდა იქ,—ეს აღირვიცი და არც მანიტრესებს; მხოლოდ ას კი მინდა ვიკოტე—რა მოკლები მე? ნეტავ ვავიხელო დამდებოდა და სავსეკურსოთა ნახა ავღლით არ დამენახა... მაგრამ ვგვიანია სინხნული.

ახალი „მეურნეობა“

„ბათუმის ბავშვთროლოგიური ლაბორატორია ცდების საჭიროებისათვის ყიდულობს ვირთხებს: ცოცხალს—40 კპ., მკვდარს—25 კპ.“

„მონადირი“

„ღიასახლისი“

„კატებით გაღინაღირა ხვრელები თავთა სავლი. არ გაუწილდა იმედი — მოჰკლა ვირთხები მრავალი. აღარ დაინდო არც ერთი გარეშე თუ შინაური. ცოცხალში — ორი აბაზა და მკვდარში ხუთი შაური.“

„წრიბი, წრიბი, თავუნებო, გაიზარდეთ ვირთხებით, — რომ გაჯიქილი თვითუფლი ვერცხლის ორ-ორ აბაზათო.“

გ გ ჯ ა ვ რ ო ბ ა

სულ ხუთნი ვიყავით.

ცხრას აღირაფერი უკლა, როდესაც გამიძახდა შოფერიც მოლიმარ სახით. ჩვენთვის სასიამოვნო შესახედავი იქნებოდა მისი ჯანლობი ისევე ფიქურა, რომ სამი საათი მის მოლოდინში არ ვყოფილიყავით.

—სანადღერო იყოს, — გადმოგვცხა შოფერმა მხიარულად, — თუ შეიღის ხახვერიდან აქ არა ხართ?

ვინ წავიღოდა ასეთ სანადღეროზე, როდესაც კიდევ უკნო აღრე ვიყავით მოსული. ამიტომ შოფერის წინადადებას მწაბრე დიმილთი შეხვდით. ინსპექტორმა დახედა სახათს, შემდეგ იქვე დაღუბუნ დაწერილ ცხრილს მაჩუქრდა და შემდეგ შოფერის გაუსწორა თვალები.

ამ ცქერის შემდეგ შოფერი გაგულსინდა და მოღუშულ სახით აგვითავალიერ-სავვათვილიერა.

შოფერის გაგულსინებამ ცოტა არ იყოს საგონებელში ჩავკვადლო, რადგან როცა ავტომობილით მგზავრობას ემზადებდი, იმდენად მანქანის და ხეც-ნაპრალების არ უნდა გეშინოდეს, რამდენიც შოფერის, რომელსაც სულ აღვიღოდა

შეუძლია გადავადრინოს ამ ხეცში. ეს მისთვის არც სინაღისის შემაწუხებელ საქციელია და არც საშოში რამე, რა დგან ჯერ არ ყოფილა შემთხვევა, რომ ასეთ გადადრინის დროს იოფერი სხეებზე უფრო დაშავებულიყო.

გოგელ მოგზაურის ცელია, სანამ დანიშნულ ადგილამ არ ნისულა, შოფერთან ისევე კარგ განწყობილებაში იყოს, როგორც თვით პრიმუსთან, როცა ჩაის დალევა აქვს განზრახული. ვაი, იმ მოგზაურს, რომელიც ვაბედავს და გვერდს აღზევებს მგზავრობის ამ უდიდეს კანონს.

მე მომიყვები ერთ ადამიანზე, რომელმაც არაფერად ჩააგლო ეს კანონი და ერთხელ კოჯორში გამგზავრების წინ იმდენი უსაცუდელა შოფერის დავიანების ნიადაგზე, იმდენი ნოტაყიები უკეთხა მას პატარსენებაზე და სინდისიერებაზე, რომ შოფერს თვალეშში სინათლე დაეკარგა. იმ საღამოს შოფერი მშვიდობით დაბრუნდა უკან, ხოლო მისი შესაყვედურებს გვიამ კი მოთავარ საავადმყოფოს პროზექტურაში იქნა გადაგზავნილი.

ჩვენი შოფერის სულიერი მდგომარეობა სულ უარესდებოდა და უარესდებოდა.

იგი მოღუშულ სახით ათვალიერებდა მანქანას.

— მე ცოლ-შვილს არც კი გამოვთხოვებოვარ, ისე წაშოვიდი.

წამოხვედი. — სიტყვა ჩუმაღ ინსპექტორმა.

— მე მხოლოდ გუშინ დამინიშნეს საპასუხისმგებლო ადვოკატზე—დაუმბატა ნადვლიანად ახალგაზრდად.

— ჩვენი საქმე გათავებულაია.—დაასრულა გამოურქ-ვევლე ზნოვანობის და პროფესიის პიროვნებამ. მძიმე სიტუაცია ჩამოვარდა.

მხოლოდ თმა შეტრეკილმა ქალმა არ იცოდა. თუ რა სასწინელი ბედი გველოდა წინ.

ასეთ უმიჯნო მდგომარეობიდან ისევე ინსპექტორმა გამოგვიყვანა. მან მოხვია შოფერის ხელი, ჩაიკვანა ნაწულაპა-რაკი მხიარულად და სადღაც წაიყვანა. დაბრუნდენ ნახე-ვარ საათის შემდეგ და მათი სახე ისე ბრუნებოდა, რო-გორც კარგად გაფერილი სამურთო ტაშტი.

— აწი ნელადაფრის გეშინიათ.—ჩავეიერჩულა ინ-სპექტორმა. და ჩვენც ადვოკატი დავიყვანეთ. შოფერი მიუ-ვალდა საქვს, ჩაიკვანა ვადასებია, რაღაც შეატრეკია, ჩივიცნა, რაღაც ჩახიბურტყუნა თავისთვის და მანქანაც პანდურა-მონაკრავივით შეინჯღრა. შემდეგ კიდევ გადასწია რაღაც და გაგვქოლეთ.

ეს იყო ათ საათზე დანიშნულ შვილის ნახვერის ნაც-ველად. ჩვენ წინ 50 კოლომეტრის გზა იყო. მაშასადამე თო-რმეტზე, თუ უფრო ადრე არა, დანიშნულ ადგილას ვიქნე-ბოდით.

რომ ეს იმედი გავეცემართლებოდა, ამაში კო-ლდევ ერთმა ამბავს დავგაოქმუნა. გამოვედით თუ არა მთა-ვარი ქუჩაზე, ავტომობილმა პირდაპირ სემფორიანე ილიო გევი. ჩვენს კარგად ცხედვდით, როგორ გულდამწვიდევ-დით იდგა ჯერ მილიციელი დარწმუნებული სემფორია ძლიერიბაძი. შემდეგ უფცრად რაღაც ეჭვი აიღო. დაავლო სემფორის ხელი და თავის საშველად სემფორიანედ ფი-ლიპქანისაგან უნდა მოეკურცხლა, რომ ჩვენმა მანქანამ მოხდენილად შემოუარა მას გვერდი.

წამოხსადგენია, როგორ მდგომარეობაში უნდა დარ-ჩებილიყო მილიციელი.

ამ გაუცებრობის შემდეგ ჩვენი გეული საესებით დამ-შვილდა და დიმიდით ვადგებოდეთ ერთმანეთს.

ათი წუთის შემდეგ ქალაქს გავიდით.

შოგიერთები ამბობენ, როდესაც შოფერი ქალაქა-რედ გრწმნობს თავს, ისე მიუშვებს მანქანას, რომ მუხავო-ბი გუნებაში ცოდვების მოხანჩების შეუდგებიაზე.

შეიძლება ეს ხანდისხან მართალი იყოს, მაგრამ ჩვე-ნი შოფერის სასუბეო გაწვრთნა არაერთარ სახსურის არ გვაძლევდა იმისას, რომ ცოდვების მოხანჩების შედგომო-დით. პირიქით, ინსპექტორი, რომელიც ქალის გვერდით იჯდა უნდა სკამზე, მხალ მიჯნა კოდების ჩასადენად, და მას მარჯვენა ხელი მოუხრებებულად მიიწვედა ქალი-საყენ შებრებულ შემოსახვევად.

მიგვრლით ასე დამშვიდებული და თან ბუნების სი-მშვენიერეს გათავალერებდით.

— რა წარბეატო ბუნებია... მთებია... კლდეებია... მე სიამოვნებით დავრჩებოდი აქ სამუდამოდ!—ვადმობდასა ინ-სპექტორმა ახალგაზრდას პიროვნისციდან.

ახალგაზრდად იმედიო შეხებადა მას თვალგეში.

— ვინდთან ვადვინაცვლით... სადღაც მე ემუშობ ბიკე-შიებე და კლდეებია... თქვენ იქ... მე კიდევ თქვენს ად-გილას ქალაქში...

ინსპექტორი სრულებითაც არ მოელოდა თავის სურ-ვილის ასე სწრაფად ასრულებას და უარა თქვა. სადაა გა-რანტია, რომ ფეხით ინ ჩანქრაჰიმეულ ცხენით არ მოუხ-დებოდა საბარელი ამ მუხებზე და კლდეებზე...

— მე ეს ძლიერ მუსრს.—უპასოხა ინსპექტორმა,— მაგრამ საქმე მოითხოვს, რომ ისევე იმან იაროს, ვისაც უე-ლია...

ასეთი ბაასი იყო, როდესაც მოულოდნელად მანქანამ სიჩქარეს უკლო და შეჩერდა.

კოტა დუმლის შემდეგ შოვიერმა უმეყოფილოდ გმ დმოვემბა:

— ცუდთადა საქმე... კარბიუბატორის ზსასარენიე მოუ-ვიდა... თუ არ მოაწიქნათ, ისე არაიფერი გამოვა...

ჩვენ იოტის ოდენადაც არ გვადინტრესებდა, თუ რა იყო ეს კარბიუბატორი და ამიტომ მიწოლის გუნებაზე არ ვიყავით.

— არაუყარია,—დაგვანუგეშა შოფერმა,—რამდენიმე ნაბიჯი და ისევე კარგად წავაღათ... მხოლოდ ერთხელ მოა-წიქნით...

შოფერი საქმესთან დარჩა, ჩვენ კი შეერთებულ ძალ-ლინით მანქანა ადმართხ ავადოვით. სმავეგროდ დაღმარ-თზე თითონ მანქანამ ჩამოვავარიალა ქვევით და მორბე- აღმართთან ისევე შედგა მძიმე ხენეშით.

შოფერმა ისევე გადმოვემბა გაუცებარი სიტყვებით.

— დღეგრეცკიანი შესტრინა უნდა იყოს ჩამოვარდა-ნილი... ცოტა კიდევ მოაწიქნით და შეერ აღმარფერი გვი-შავს...

ისევე მივაწიქნით. ეს „ცოტა“ მთელი ერთი საათი გა-გრძელდა. ბოლოს ისე გავიქრით ამ საქმეში, რომ სულ და-ვაკვიწყდა, ავტომობილი იყო შეგენისეს გახდილი თუ ჩვენ ავტომობილისათვის. უკვე სასოწარკვეთილება იპყრობ-და ჩვენს გულს, რომ მანქანამ კვლავ არღვა ფეხი და და-ღმართი თიი ვერისის სისურაფთ ჩავვაქოლდა ობოლდინედ წიხში.

არაფერი არაა ისეთი სასიამოვნო, როგორც ასეთი პატარა თავგადასავალი გზაში. რა იქნებოდა ცხოვრება, რომ ეს მცირე წინააღმდეგობანი არ ახალისებდენ მას.

ამ თემაზე მხიარულ ბაასის გამართვას ვაპირებდით, რომ ავტომობილი ისევე გავიქრტდა. ე სუკვე არც ისე სახა-ღისა იყო.

შოფერის სიტყვით, ენლა თურმე შავენტოს დავმართა რაღაცა. ერთი საათის შემდეგ „სტეკლენიე“ მოხდა კო-ლიფენი და შემდეგ კიდევ „აპუბიეში“ დიწყო ძრავში.

ინის შემდეგ მანქანა გარბდა კიდევ შეიღჯერი. ერთ ასე შეჩერების დროს, ინსპექტორმა თურმე დამიწო-რენება და კიდევ გავვიზარე ეს თავისი ოცნება. თენ იცის, შე-ძლებდა კიდევ დავევდომომა და ეს აზრი ვიწმინ, რომ ურემის გაფონებაზე ჩვენს თანამგზავრის ქალს ისტრიკა-არ მოსულდა და შოფერისაკენ არ წაწიქელიყო მანიიეთურ-აკეთებულ დრჩხილებით.

ამის შემდეგ მანქანას უყვარი გაუშვებოქმება დაეტე-ყო და დამის ათ საათზე დანიშნულ ადგილას ვიყავით. შო-ფერი ძლიეს შეგდა ვაჩოქმი, ისე იყო დაქანცილი.

ჩვენ უკვე დამუას ვაპირებდით, რომ ვარაქიდან შოფერის გაბრაზებული ხმა მოვეყმსა. თმცა ყველავეკარი არ გავვიცინა, მაგრამ რაც სკაქრო იყო, იმას მახინ მოვკა-რით ყურით.

— ძაგათი დედა... შოშა... დავიანება როგორ უნდა მე მკითხოზონ... ნახევარი გზა სულ ხელით ვავოვებანიე მანქანე ყასიდათ... ბენზინი ნახევარიც არ დამიხარჯავსა...

ამის შემდეგ ისეთი გამაყრებელი ხარხარის მოისმა, რომ მეტი უფრის დავლება აღარ შეიძლებოდა. ერთი მწუ-ხარედ ვადვებდეთ ჩვენს მიერ ამ აღმართზე ამოთრეულ ავტომობილს და უსიტყვოდ დავიწვალეთ.

სინემბატო.

ბრატანას ოინი

ა ზ უ ჩ ა თ - ა გ დ ე ზ უ ლ ი

— ჰაპი ბრატანაე! მე შენ გიჩვე-
ნებ საბურს!

- რას უზამ, რას, რო ემუჭრები?
- რას უზამ და ტყვიას გავასლა-
ვებ.

- რათა?
- თავი რო ეტყეს ქვათა!
- შინც რათა?
- იმათა, რომ ჩემი და შირითო,
ზაქებია თუ კამეჩები, იქ მატარა და
ეხლა იძახის—აღარ მამწონსო. კარგია
მელანემმა ღმერთმა! წაიყვანა, იქეი-
ფა და ესლა აღარ მოსწონს! ახლა არ
იტყვიტ როგო შამატყუა?!

დაიღო კინკრისოზე ნათხვარი კრა-
ცილი.

შემოირტყა ვერცხლის ნათხვარი-
ვე ქაბარი.

ჩაიკვა ვილაცის ჩექმები და მოადვა
ჩემს დას.

- უი ქა! რა მშვენიერი ყმაწვილი
ბრძანდებით!
- მართლა?—გაეხარდა ბრატანას.
- მართლა მაშ!
- მაშ მოგწონიარ?..
- როგორ არ მომწონხარ...შესასე-
დათ კი კარგი ხარ—ჩენი ლაჩია ხა-
რეიით...

- მაშ წაიღეთ ზაქში!
- უი ქაა. ზაქში რა მინდა?
- ი! შე ჯიშალო, რას გეშინინ,
განა შავქამს ი ზაქში ზაქი ღვლელაბა-
სა ნიშნავს.

— უი ქაა! თუ ზაქი ღვლელობასა
ნიშნავს, ჩენი კამეჩები სულ ბლაღო-
ჩინები იქნებიან!

— რას ამბობ, გოგო შე გაჩრნ-
ბალო! ჩვენებთან გიგოლა ზაქი?

— რასა ყვირი ქა! ისე ყვირი ზაქი
ჩვენებთან გიგოლაო, თათქო ნუნ
კილევ ყროყინა იყო...

და ერთ მშვენიერი დღეს ეს ბრატანა
მოვიდა ჩემთან.

— სიძე!—წამკრეს მუჯღუჯუნთ
აქეთ-იქიდან მეზობლებმა დაიციეთ
ჩემმა დამ კა, რაკი ვერცხლის ქაბა-
რი დინახა ჰის წელ ხუ, დაიწყო ი ავ-
მოწონება: მითომ კარგი დისახლის
ვარო, წამოავლო ცოცხს ჯელი და,
თუმცა სხვა დროს არ მასხოვს მისგან
დაჯილი სახლი, გვა დაიწყო.

— სიძე არ შიყობის გუნებაზე დაღვა:
— კაი დისახლისი ჰყოფილხარ, შე
ღმერთბალო!

— რალსა მონამდავ ქაა!

— მივიღე ცოცხი შვგვიკაშო?

— უი ქაა, ჩვენებთანთ ვირი ხომ
არა ხარ?!

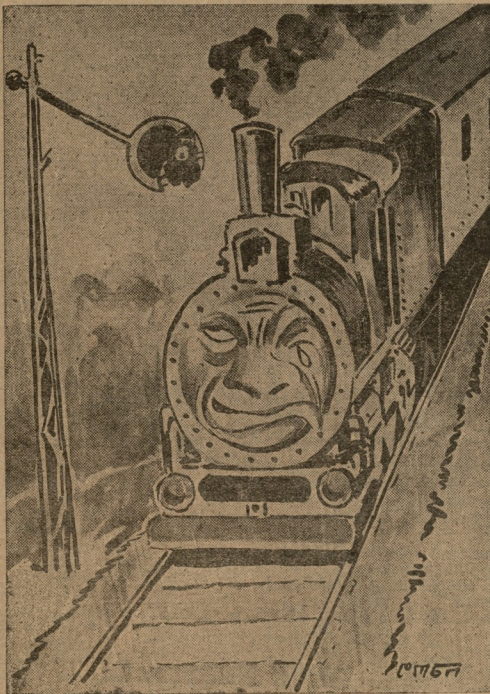
და ასეთ არმოყბაში გაიქნეს ერთმა-
ნეთი ახლო.

დაოქნეს: ნაცნობებს ნათესაებებს
მეზობლებს ყველას, ვისი ჰურბარი-
ლიც მასხოვდა და;

დიდი ჰურწილი გქენით. ივითი
ჰურწილი გქენით, რომ მეგობრა მას
ჰრისტე ღმერთიც ველარ დაარღვე-
და.

„იშვითია სურამის მატარებლის ცხოვრებაში, რომ იგი ხაშურ-
მა სხვა მატარებლებსაგან მიიღოს და დიდი წნით არ აცდვიოს
სემპლორთან. ჰკვირს ობოლსაგან სწავლობითელმაბლო, მატარამ
ხაშურს არ ემის მისი მოთქმა“.

(თვალნახულიდან).

ორთქლმავალი (მოსთქვამს):
გამიღე კარი, მომყავს მეზარებში...
ნება ვიცოლდ რად გეგავებში?!

მაგრამ ერთ დღეს:

— აღარ მინდხარ დედა-კაცო!—
ეტუნება ჩემ დას.
— რატომა შე პირუტყლმა დასამარ
ხიო!

— იმტომა, რომა აღარ მინდხარ!
იგეთი არ ვამოზღეჭი, როგორიც მინ-
დოდა.

— მესი კი დაგაყარე მაგ თაეში
იქნება ხემწიფის ქალი გინდოდა!

— ვერ გაიგე, რო ხემწიფეები
აღარ არიან!

— აღარ მინდხარ, არა—მორაა და
გათავდა.

— მაშ ერთი თვით მითხოვე? ჰა?!
ასე იცანა ესლა!

— ეეი, რა ძაან გაგიკვირდა, შვი-
ლოსა:

— უი დამიდგეს თვლი! ჰაპი შე
წუნკალას შვილო შენა!..

და მოუვიდათ დედა-დაკა.

ასე მოვიდა ჩემი და ჩემთან ასე
დობრედა დიდი ჰურწილი.

მაგრამ არ შევარჩენე მაგ ბრატანას,
მაგასა. ტყვიას გავასლაკენ, ტყვისა!

ჯემზაგი. /

კომუნისტური
„მედიკალი“ ანუ

„მედიკალი“

გულევიშვილის არ გეგონოს!

ტრადია ქუთაისის ცხოვრებიდან

მოკამედა პირველი

თითონ ხიდი. ხიდის მოაჯირზე წამოხდარია ახალ-გაზრდა ყმაწვილი პავლუშა. მის გვერდით მორცხვად დგას მისი შეყვარებული ქალი ანუშა. საღამო ხანია.

პავლუშა: ოჰ, ჩემო სიცოცხლე! ჩემო ანუშე! ანუშა: ჩემო ბიუნია!

პავლუშა: როის დაღამდება, რომ ერთი გებდღენ და გაყოკო, ჩემო კიბულის წყარო!

ანუშა: ნუ თუ ასე გამწარებული გიყვარვარ, პავლუშა?

პავლუშა: რას ამბობ ანუშე! მეორედ არ გამაგონო! შენი გულშია გაგანია სიტყვები გადმოვარდი დღეს სახლიდან. შენთვის იცოდე ყორიფულს ვიზამ!

ანუშა: მეც ქე მიყვარხარ, პავლუშა, მასთუ, ზიარების მადმა. შენ რო ქუთაის არ იყავი ამას წინად. თელი ორი კვირა გარეთ არგაგულვარ უშენოთ,—სულ სახლში ვიჯექი.

პავლუშა: მასთუ ქეჩი, ჩამო ანუშა, ამა რაე? შენ, რომ სხვისი „ნაშა“ ვახდე, მაშინათეუ თავს მეიყვალე; შერე რი მოხვედრე შენ ჩემ საფლავზე და ოქვე მახლობლად ჩამოვდე ქვაზე, ძიან აღრე კი იქნება!

ანუშა: დმერთმა ნუ მომამწროს, რომ შენს საფლავზე არ გრცხვებია, პავლუშა მუგას რი ამბობ?

პავლუშა: იცოდე, ანუშა, სახმლი შენ ჩემს ვეერდში იქნები, ჩემს სიცოცხლეში ერთი ფეხის ნაბიჯზე არ მოგშორდები ზოკივით. საცხა არ უნდა იყო, ყველგან მოგაგანდე, მოვალ და მეგესკვალაქენებში მაგ გულზე ვარდითი. იცოდე, როცა შენთან ვარ არცა სმა მახსენს არც ქაია იქი ვარ გარბურებული (მღერის): „შენ ვარდი და მე ბუბუბული“...

(ანუშა: და პავლუშა ამ ამბავში რომ არიან გართული ამ დროს ვილცა დაიყვირებს: არიქა, პური, პური! პური გამომცხარა ფურნეში... პავლუშა გაიგონებს პურის სახელს თუ არა, ერთბაშად დაიყვირება ანუშა, მოწყდნება ადგილიდან და თავქედ მოვლავიერი ვარბის კოოპერატიულ ფურნისაკენ).

ანუშა: (მეკვლობს): პავლუშა, გენაცვალე, ნუ მიხვალ სულე შემიბრალე, თავი არ შეწირო ფურნეს; მგერა რომ გიყვარვარ! ვაიმე! (სტრის).

მოკამედა მეორე

კოოპერატივის ფურნე. ხალხი პურის გაგონებაზე საჩქაროდ თავს იყრის ფურნესთან. ფურნე ჯერ კიდევ დაკეტილია.

ნმა: არიქა, პურია ფურნეში!
ხალხი: ამა საღამ პური. ფურნე დაკეტილია! მოვაცეცელეს! ციგანია ვილცა!

მარდახა: (ხალხს): ხალხო, რას ცხარობთ რომ ცხარობთ? თუ ნებრქმხვად გინდა გავიგოთ არის პური თუ არა, ავტო უსხლათ დარაბაში ფურნეს და ხელათ არ მიგხვდებიოთ?! საღამ წავეთვა შერე! (ქალი და კაცი—ზოგა ფორთხივით, ზოგიც ხონვით მიყვირან დარაბებს და სუწნავენ).

მარდახა: ნაღდათ ეტუობა, რომე პურია!
ხალხი: (აღტაკებთ): არის, არის!

მიქიანი ისაკი: რჩერედი, ოჩერედი, ხალხნო!
მეხობე გვი: დაღეით, კაცო, თვარა თუ პირველობაზე საქვე, დღის გორეხეთ ყველას: ერთს მოვარბო კამბერივით და ყველას მირეკავთ გვერდზე!

ქალი: (მარდახას): გეჩვი იჩით, შე ხანჯგვლიანო შენა, რო მარბო მოზნეროვით!

მარდახა: ბანჯგვლიანიც შენა ხარ და ბუნდლიანიც, შე ხახამის კერძო! შე დოფთავო შენი!

ქალი: გავიციღვ და მე ენა!
ყსახამი ივანე: ყსახამო, შე ჯიკობ უშნოთ, თვარა მე-მეცა სიცოცხლე ამ დანას ფაშეში გამოგისოფ!

წყალის გამყიდველი ყსახა: ციგა! ციგა! (მივა ფურნესთან). კახო, სოტა მეც დღეღუ ოჩერდში სძამ დღე—არ გეჭამოს პური!

მეხობე გვი: მიკოტანო, შენ იჩით წალი. შენი რესტორანისათვის არაა აქანე პურია!

ისაკი: რიგნა, შე კი ვაცო? ამა რა გქნა? მუშტრება მიყარა იმ საობრში კი.

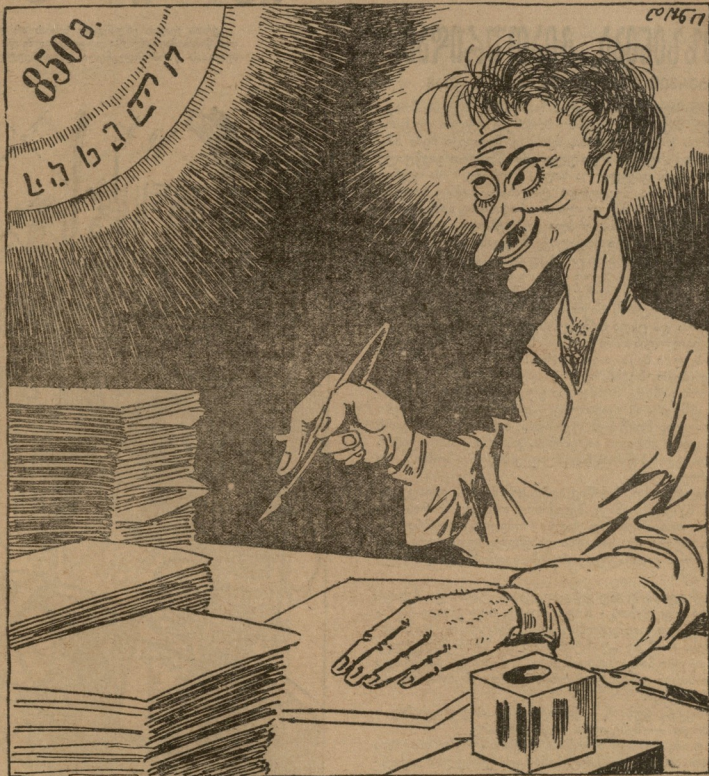
ყსახამი ივანე: (ხალხს): იჩით გეიწი! შენ დღეს 20 ფურთი გეყმება ნაიცი დღედი პური. კილი აქანე გინდა იცილოო?!

ხამია: იმდენი ზახრუმალი გეცეს, რამდენი პური მე მქონდეს ნაიცი. რაე, მარტო შენ გინდა ჩაკეცილოო?!

(ხალხი მატულობს ქალბის უწყობდებთან გულში. **ყსახამი ივანე:** „ს უნაღდება გარეობა: უცვე მეთორმეტეჯერ მოაქვს წყალი).

გაემოსარკვევი საკითხი

მწიბრალი: — ნეტავი რა უფრო მეტი ღირს: გონორარი, სახელი თუ ჩემი პიესა*)

კობა: ასე გენოსალები! თქვენ ოცეულებში დაუდევრით, ერთი მეორეს თავზე ურტყით, გული შუქდღოს, მე ზღალი გამოსიღოს! ისოსხლოს კაპერატების ფურნემ! ცივია! ცივია! (იღება ფუთაე, ხალსი ირევა. საშინელი ლიანცეღია. მოდის მილიციელი).

ხალხი (მილიციელს): დაიცავე წესრიგი!
მილიციელი: რა დროს წესრიგია, ძმაო! სამი დღეა არაფერი მიჭამია, — გადაპირია პურის სუბმა! სულელი ხომ არა ხარ შენ?!

უბოი (მარღიანს): ბიჭო მარდაბა, ვითომ ვერ დევიანდებთ დღეს პურსეე!

მარდაბა: ვიი შენს მარდაბას! იცოდენ, ყობია, ამ სიტყეში ისე მაწობიენ, რომე კვანწარახი გამდინდა ზურგეი!

ხალხი: ნელა კაცო! ვიძე, მოკვდი! (საშინელი არეულობა: ფურნის კარებთან ჩხუბია, ყსაბი იენენ დანით ხელში ვილაქას ემუქრება. იპართება ხელნართული ზრძოლა დახებით და ქეებით. დაბოლოს ქუთაისის მილიციის მთელი შემადგენლობა დიდის ვაჭირეებით ამშვიდებს მოჩხუბრებს. ბევრი თავ-ცხვირ გატეხილია. ფურენ დამტყვრეულია. ფურნის მახლობლად მიწაზე უსულოთ ავღია ბავლეშა).

ანუშკა (მივარდება ფურნისთან კივილით): ბავლეშკა, გენაცვალენ, სიყვარულმა გამსხვერალა, შენი ქირი-მეეე!!!

მარდაბა: ასე მნელია, ბარიშა ჩემო, პურის სიყვარული!

ბ. ალაფან.

*) თუ მხედველობაში მივიღებთ თქვენს პიესაზე დასაჯულქალაღის, მელანის და კალის ღირებულებას, მაშინ, რასაცვარეულია თქვენი პიესა უფრო მეტი ელოება, ვიდრე გონორარი და სხვები.

მეურვეთ-გონასტაურიც უსლი

„აკვადემიკოსი“

სოფელში უპრ-მოკაული

- როგორ ხარ, დათო! რაღა მისუსტებულხარ, კაცო?
- ვაი, ვაი... ნუღარ მკითხავ თუ კაცი ხარ! ძალიან ცუდად ვარ... ენის ძლივს-ლა ვაბრუნებ პიროში... სადაც არის დამაზარებელი...
- რა დავაზარებელი, კაცო! რა დავაგმარათა?! რა ავად-მყოფობა გექვს ასეთი?!
- საშინელი სენია, საშინელი... ავირ ჩვენს ბიჭებსაც დამაზარათა, და მეცოდება საწყლუბი.
- რომელ ჩვენს ბიჭებს, დათო?
- რომელს—და: სერგოს, ვალენტის, საერთოდ მისწავლებლობას; სხეებსაც კი ემჩნევა; ვლენკომბ-შიაც ჩინა თავი; სამების გლეხკომი კვდება და რაც ხანია მალე აღირსება საწყალს სიკვდილი; ამდენი ხანია კვდება და ავირ დააღა საშველი; სიკვდილი მისთვის მოსვენება იქნება. შუა-ამაღლების გლეხკომი უკვე დავაზარებთ „ჩანაწალ“-ს წყალობით და ხელისშეწყობით.
- შერე და ექიმს რატომ არ მიმართეთ?!
- კი მიმართეთ, მაგრამ იგივე ჩვენსავით ავად ყოფილა ამ უკურნებელი სენით, მერმე ჩოხატაურში გავე-დი, და იქ გვიღებრეს, რომ აქ თქვენს ავთამყოფს დიდი ყურადღების მიქცევა სჭირია, თორემ...
- ნეტა რა არის ასეთი საშინელი სენი?
- რა არის და—ჯიბის „ჩახატკა“—(ქლუქი)!
- წამალი არ გამოაიჭერეს?
- როგორ არა! სამი თავი წამალი: მუსაობა, ბევი-

თობა და საქმისადმი მუყაითობა. რაღაც დიეტა ყოფი-
ლა,— და ასე დაიცავით:

— ეგანწარახი ბლომად, ახლად გაკეთებული ტყე-
მალი, ქინძის-მარბი, ნორ-წყალი, ლობთი, კიტრიც შეიძი-
ლება კოტა, პამიდორი უფრო ნაკლები. ბაღრიჯანი, მჭა-
დი, ქვილის-ლომი, იშვითად ლომის-ლომი. გამამარ მჭა-
ლზე შეიძლება მწვანელიც დაატანო და ერთი პატარა
ქიჭა ლეინოც დაალო; თუ ძალიან დასუსტდე, მაშინ
მეავე კიტრით პირი გამოიკეთო. არ გექმევა და გაწ-
ყენს, რაღაც ვერ მოინებლებო; რძე, კვერცხი, მწვადი,
ცხურის ღუმე, კარაქი ერბო, ქათამი, წიწილა... ესენი
რომ სჭამო, **ჯიბის „ჩახატკა“-ს** უფრო გაართულებს და
უტყდა მოგვალავს

სამებლებში შეგიძლია დალო სუფთა წყალი, რო-
გორც მოხალეული, ისე უმი. სასიკვდილოთ გაწყენს:
არაყი, კინიაყი, ლოგმანად, ბოლოგომის წყალი და ღვე-
ნი.

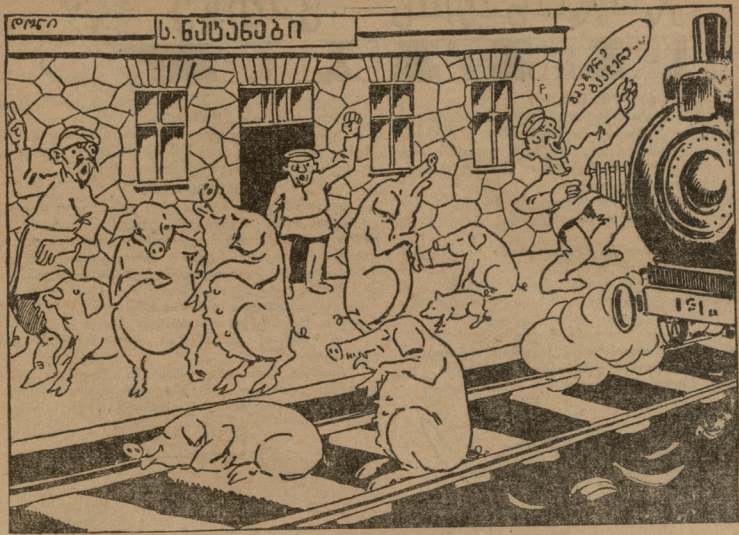
— ავირაკი ხომ მოგიხდება?

— ააა, პა, პა, პა! შენ რომ ავირაკზე წახსიდიო,
გული გაგისკდება და იმ წუთშივე მოკვდებიო.

— აბა, პაერის გამო-საცვლულად სად წაიდი?

— სათიხავში, სამარტელში, ყანაში. ბანაში, ტყეში
შემის დასაპობად და ასეთებში.

— კიი ექიმი ყოფილა, კაი,—ააშენა ოფრთბა... აბ-
ლა მშვილობით, ჩემო დათო; მე აქეთ უნდა ვადავუხვიო,
კიდევ ვინახვ: ნუ გეშინია, არ მოკვდები, ხოლო ისე კი
მოიქმეო, როგორც დავარიჯეს და მაგი რაღაც **ჯიბის**
„ჩახატკა“ ყოფილა, მალე ვაგვიღის. **ქიორა.**

სურათი, რომელსაც წარუშრა პრ. სპირიძე

ვაგონებზე

რკაპიტანის მოსაპრბ. ტელიოსი თაგრის თე-
ბრის დირექციის ვილატ ბორლომომქმედმა ზაფხულის
გახმავლობაში მოპარა მომავალ საზამთრო სეზონის რე-
პერტურა, რომელიც ჩაიღო ჯღებში (ან უბეში) და გა-
უყვა საეჭიოს. ეს მოხდა წინასწარი ენზობახეით და რო-
გორც ამბობენ დირექციის ბრც სუენია ის ამბავი: —აჭო
და რეპერტურა სახეირო შინც არ გეკონდა, ახლა საზო-
გალობის წინაშე გააპაბოლეული სასუაი ია.

ჯიბირობა. თავისუფლების შოედანტ, ტელიო-
სის აღმსკუბის განათლების განყოფილებას ჯიბიდან აშოა
რთვენ თავისუფალი სავაქანსიო ადგილები მასწავლებელ
თათვის. ამის გამო უშოშეკრად დარჩინლობა მასწავლე-
ბლებმა გადასწყვიტეს ჩაბტრონ სამგლოიჯირო კვირეული.

გაგონაშუბა. ვასია სოკინკილაძის მისმა ახლად
შერიულმა ცოლმა გამოსტყუა ერთი კოვერკატის საკა-
ტიუქე, ინდიკოს პალტო, ერთი დუეკინი „ვიტორიას“
წინდები, 10 ცალი „ლორიკან კოტი“ და შემდეგ „რახვო-
ლი“ მისცა ქაბრის. სახტად დარჩენილმა ვასიკომ გადასწყვი-
ტა თავის მოწემელა და ერთი მოსმით დღილი ნახევიარ გე-
ლორი ღვინა ჩოვრამვილის ღუბანში. დაზარალებულს
აიბოუინენ სასწრაფოთ დახმარება სამილიცოი უბანში,
სადღე მამ ლაბეც გაათაია.

შეხარის ბარდაცვალება. სოფ. კურკანტელში
ორი წლის მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ უეცრად გარდაი-
ცვალა ადგილობრივი კაბერატევი. გამოძიების შემდეგ გა
შორიკვა, რომ კოპერატევი მოკვდა გადამდები ავადმ-
ყოფობით: ექიმების საქსპერტო კომისიამ შეამოწმა კოო-

პერატევის ნოქარი, რომელსაც აღმოაჩნდა ჯიბის ავადმყოფ
ფობის ბაცილები, რასაც კავშირი უნდა ქონდეს ეგოს გარ-
დაცვლებთან.

თავის ჩამოხრობა. ნატახტარის წყალსადენის გა-
მოყვანის დაწყების გამო ზაპისის ბოძზე თავი ჩამოხრბო
აეჭალოს წყალსადენმა, რომელიც სიციფლეს გადაარჩინეს.
პიი ძალი. სადგურ სანდარის ბუფეტში ძალღმბმა
შეკამეს ექვსი ძეზავი და ორი „ბუფეტრიკი“. კვლევა-
ძიება წააშოშებს.

გასკდობა. ზემო ბაღნიანიდან მოსულ ცნობებით, ად-
გილობრივ საკრიდლო ამზ-ბის მოღარეს გაუყდა ჯიბეკ
ექვთი დააპარტრეს საკრიდლო ამზ-ბის სალორა.

სინიღონი ჟუკრი. კვირას, ღამით საშეგვა სოფ-
ლიდან დაზარუნებულ მკვრალ სარიდანიძეს (დაწყსებუ-
ლების გამგეა) დასძინებოდა ბინის აივანზე, ღრმა ძილის
ღრის ვილა: ქურდმა მოპარა გამგის მერე ქუჩაში და-
ტოვებულ ავტომობილი მძინარი შოფერით და მიმია.
სასწრაფოჯ მიღებულ ზოპებით ერთი კვირის შემდეგ
შეიპყრეს ბორლომომქმედი, რომელიც აღმოჩნდა გამგის
კოლისმა. ამ ყანწყელს ავტომობილი წყევანა ერთ-ერთი
მახობელ ავარაკე და ექვიენა. ამის გამო გაჯერებულ
მა სარიდანიძემ მოახდინა თავისი დაწყსებულების შტა-
ტის შემეკრება 41 პროცენტით. კვლევა-ძიება სწარმოება.
აღმარ.

ვაგონის ჰაპარგვა. ზაფხულის სიტყების ღრის
ამ-კავ. რკინსჯზების სამპარტეფლოს სადილა გეპარა
ტელიოს-ოზურგეთის შორის დანიშნული პირდაპირი ვა-
გონი ამის გამო ოზურგეთის მახრის მოსახლემა განსა-
კელეშა ჩაქარდნილა. რადგანც ოზურგეთიდან მომავალ
მგზავრებს ნატახტარში უხდებოთ ვაგონში ხელახლად გადა-
ჯობა.

ხმბია, რომ დაკარგული ვაგონი რომელიც ავარაკ-
ზე გაიპარა და დასაცენებელ სახლს მიეკედლოა.

ჯოჯობათის კუთხე

„ძალის მწვადი“

ამერიკაში ფესაცელეების მწმობადებს („მეჩისტე-
ები“) სავარძელთან უღვიათ რაილი - აბარტი, რომლი-
თაც მუშტარი ისმენს კონცერტს ფესაცელის გაწმენდის
დროს. ეს, რასაც იერეულია, რეკლამაა „მეჩისტეებისათ-
ვის“, რომ მტერ მუშტარი ჰყავდით.

ალბად ამის შიშადა საგარეჯოელმა მიეტანა—სა-
ქულ ოსკარემა. მან თვის სამიკიტნოში დღდა ერთი
ხრინჭიანი გრამაჟონი.

და ამ გრამაჟონით მას ისეთი ვაჭრობა გაურაღდა,
რომ სამწველდ ხორცი არ ჰყოფნის. მაგრამ საქულა რისი
საქულაა, თუ ხორცს ვერ გააინს. მერე რა ეფუთო, რომ
საყასბოში ხორცი აღარ იზოგება! ძალღების მტეი რა
არის!

თუ ჩენი არ გვერათი, ყური დაღვდეთ „ლახვარს“:
„აბას წინთ ა. ახლამაზუნის ძალმა (მამხარი) გა-
აიარა საქულას სამიკიტნოს წინ. საქულა გამოვარდა და
ძალღს ცალი გვერდი ჩამოაცალა.

„ლახვარი“ არ იტყობინება, თუ რამდენი აიღო სა-
ქულამ ძალღის მწვადში; არც იმას, ძალღის მეორე ნა-
ბეგარი განაზრძობს თუ არა არს ცობას!

ჩვენ თავიდანვე არ გვერამდა ძველმეტური თქმულე-
ბა: „ძალი, ძალი ძეღას არ დაშრაჟსო“.

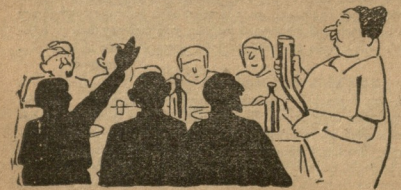
აწი ხომ არც თქვენ გეწამებათ ეს თქმულება?!

„მოკლამ ანო“

ამბავი ესე საგარეჯოლან არის. ქალი ესე დარბაისე-
ლი გახლავთ ანო ოქროპარბიძისა, ყოფილი ფოფოლია და
არსებული მისწავლებელი.

რამდენი ყოფილი ფოფოლია, იმითი სურათი რომ
ჩვენ ვითავსოთ, მანინ მკითხველები ქუილიან შეგვეშუღე-
ბოლენ. მაგრამ ანოს სურათს ვითავსებთ იმიტომ, რომ

ის ამბობს: — როგორც მინიარავს
აწიუ მე იხე ვსწიროა.
რისი ახალი მეთოდი?
ზე გადავადე ყირაო.
მე დეკაზონის ცოლი ვარ
საკურთხითი გახუჭებული.
ქამაში ვერცე მავჯობებს,
ღვინის სმაში ვარ ქებული.

და, მართლაც, ვისაც უნიხავს ქელესში ანო, როცა

იგი ტოლუმბაზობდა და ყანწით —ღენოს მიირთმევდა,
ყველა დაერწმუნება „კრაზანა“-ს.

ტარტაოზის ფოტოგრაფ — თანამშრომელმა მო-
ახერხა წაპირებულად ასეთ შემთხვევის დროს და გადაე-
ღო სურათი, რომელიც აქვეა მოთავსებული.

„ცხვრის ღუბა“

სენჯის მახრბში არის მარნის თემი, ხოლო ამ თემში
არის ეზოს ოთხი განყოფილება. ეზოს ჰყავს თავისი სარე-
ვიზოი კომისია, რომელიც ყოველწლიურად აკეთებს რე-
ვიზიას... მასსადავებ: არტემი და ერმილე (სარევიზო კო-
მისიის წევრები) თავდადებული მუშაკნი ყოფილან.

მაგრამ რატომაც არ იქნებინან. რაიცა
ამისათვის ოთხ-ოთხ მანეთს
ჯაბისაკენ ავჯანვინან?

აი, რაში ყოფილა საქმე! იი, თურმე რატომ მოუსწო-
რეს რევიზო!

რა თქმა უნდა, პირველ ხანებში სარევიზო კომისია
გულბერკეული იყო... მაგრამ რევიზიის დროს შესწავ-
ლეს (უფრო სწორებით რომ ვთქვათ შეწავალა გამგეო-
ბამ):

რომ ქვეყანა ცხვრის ღუბა,
ხერხით არის მოსათალი...

და მისთოდაც კარგი ხერხი გამოუნახათ: სარევი-
ზოი კომისიის რევიზია შეყვეარებია; ხოლო გაჩვენს (ორი
გაძვეა) საქმისათვის „ფართოდ ხელის მოკიდება“.

ტელეობის ტრესტის არც კარგულთმენ,—
ახე ამბობენ:— არა ვავარგია.

და მოსკოვიდან იწერენ... საპროს;
(წასვლა-წამოსვლა ალბად კარგია).

ეს ფასდაღება, ეს დღიურიო,
ეს მტანისო და ეს კი ისო...

და ამიტომაც წუ გაიკვირვებთ
რომ საქონელი ძვირად ვვიღროსო.

და, მზავის მკეთობარს, რომ დავუჯეროთ, ეს იმიტომ
ხლებმა, რომ:

ახლი რწმენით ვიღარ მონათლავ
მეფისდროინდელ მამახახოსისა.

და ჩვენც ევიანებებით ამ შეხედულებას, ხოლო რამ-
დენად გაიხიარებს ადგოლობრივი ხელისუფლება ჩვენს
შესხედულებას, ამას დავებანებებთ ახლო მომავალი.

სასინარალო ზარბაზი

როცა მკითხველი ამ სათაურს წაიკითხავდა, ალბად
გუქვირდებოდა:— ეს როგორ შეიძლება!

როგორ შეიძლება და აი ასე:
აღმასკომისი აფურის ქარხნებს № № 4, 5, 6 და 7

ჰყავს ზედახუდელი, რომელიც 160 მან. ღებუ-
ლობს თევში. მისი მოვალეობაა: ჩაწეროს, თუ რამ-
დენი ლაფთაქის ტარი გატადდება დღეში. არც მტეი,
არც ნაკლები.

შო-ლა ამას შემდეგ, რატომ არ უნდა გაუხარდეს ზე-
დამხუდელს“ რაც მტეი ზარბაზი იქნება!

*) ავტორს—მზიის მცობარს დედანში ჰქონდა: „სიბიძის გზეო-
ნიან“

7 და ჩვენ არც გვიკვირს, რომ დ. დაგაშვი მუხლმოდრე-
წით ევედრება ღმერთს:

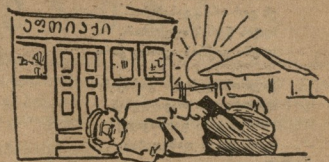

ღმერთო, გვედრები, რომ რაც შეიძლება ბევრი გა-
ტყდეს ლაფიატების ტარები, თორემ მე საქმე აღარ მექნება
და დამითხოვე.

თუშკალია მოკ. დაგაშვის ტყეულად ეშინია დათხოვე-
ნის. სადაც ყოვლად ძლიერმა პროტექციამ და უწმინ-
დესმა ნათლიამომბამ არაერთიდან შეკვეთა თანამდებობა
თექვსმეტ თუმნაში, ისინი სხვაგანაც უმონიან „აღიღისა
ყოღვე უკეთესსა ამისა“.

მეა მიხვდნე

მწელია სასოვალო (და ისიც სოფლად მოღვაწეობა.
აბა, რას ერჩის „ეშმაკუნა“ ასკანის თემის (გურია) აღმას-
კომის თავმჯდომარეს—ანდრო მუხანაძეს? კაცი ისე მუ-
შაობს სოფლის საკეთილდღეოდ, რომ ღამით სახლშიაც
კი ვერ იძინებს... და ამიტომ აფთაქის წინ ნახულობენ
დილი-დილაობით ღამინებულს. (აბა, სად ექნება მთერალ
ქაცს იმის თავი, რომ ღამით სახლში წავიდეს? ის არ სჯო-
ბია სადმე მეზობლის ქალებში „მოისვენოს“ და გათენე-
ბისას... აფთაქის წინ გამოიღვიძოს!?

და ყველა ამის შემდეგ, არავის არ უხდა გატყვირდეს,
რომ მშინარე თავმჯდომარის „სამთაოროში“ ჩოველივე სა
ქმე მიიხიბებული იყოს.

იმ არის

საშურელი სწერს, რომ „საშურში (სადგურში) მეტად
გამოჩაღდენ ჯიბგირები და ქურდები“-ო და კითხულობს:
სად არის ამ დროს, ნეტავი, მილიცია?!

აი, აღბაღ იქ არის! — უჩვენებს ტარტაროზი.

ცნობათა შიდაბა

მოხდენია: ერთ ალაგას ასე სწერია თქვენს ლექსში:
უცხო ურმები და კონა ქალაქისა;
ჯიბგირიცა ხელაობს უმად ჯიბებს მკრისა.

იგი მთა! გაუტყრევდა იმეული... და აღბაღ იმითომ შე-
მოგანიათ, რომ შიგ ვერაფერი ნახა. ანდა რა უნდა ენა-
ბა თქვენს ჯიბეში, როცა ჩვენ ამოდენა ლექსში ორი ხეი-
რიანი რითმა ვერ ენახეთ.

სურვილი კარგი გქონიათ, მაგრამ თქვენი სურვილის
შესრულება თქვენ არა ძალგობთ და ისევ სხვას დაევა-
ლებთ.

მიშელოის: ყველაზე უფრო შესაფერისი ადგილა
თქვენი „მაქანი“-სათვის უფსკერია გოდორი ესკანით და
იქ გადაგზავნეთ. ასე, რომ მუხედრო-სამიძეო ადგილის
არის; თქვენ შეგიძლიათ ახუენინად და უშიშრად იცოთ—
ვერც ერთი ჩვენი მეციხველი მას ვერაოსდეს და ვერსაი-
დან თვალს ეერ მოკრავს.

როტონტოს: თქვენ გვეწერთ, რომ თქვენში „ბევრი
არის უკუვა-მხარაული ხალხი“. მაგრამ მათ საქიშით იქი
ში არ არის. თუ თქვენ ეს ამბავი არ გვერათ, შეგიძლიათ
მოხვიდეთ და დარწმუნდეთ ამაში“.

არ არის საჭირო ჩვენი ჩამოსვლა და ადგილობრივად
სიმართლის გამოკვლევა. თქვენი წერილის შინაარსიდან
და შინაარსის დალაგებიდან სჩანს, რომ თქვენ მართლად
ამბობთ. ამიტომაც ვერაფერი მაღამო დასდო ტარტაროზ-

მა თქვენს წერილს და იგი მოათავსა მისთვის საჭირო სვე-
ციალურ სამქურნალოში (თუ სად,—კი მიხვდებით).

ფლამინგოს (ქუთაისი. ბაშის ქარხანა): თქვენ
გვეწერთ, რომ:

როგორც სხვა ქარხნებს ჩვენცა გვყავს
აღკომი მხნე და მარდია;
ნაცვლად საჭირო წიგნების
გამოგვიწერია ნარდა.

აბი. ფლამინგო, თავი იმით ინუგუშეთ, რომ ეს ჩვეუ-
ლებრივი მოვლენაა ყველა ქარბ-დ-კომიბში.

ნ. ბუ—ს: თქვენი ლექსიდან მოგვყავს ორი კუპლეტი
—დასაწყისი და დასასრული:

—მოტეობა დაფიქია
ვი კარგი და განახარი.
ბედის წერ.ა აუგდობარ,
გაქახავებს ცოდვის ქარი.

გაურთილებ და ვირჩენია
სამტროდ ნუ იქნვ თავდადებხს,
თორემ ჩემი ვადამკილდ
დაიწვევლი დაბადებხს.

ტარტაროზმა შემდეგი შესწორება შეიტანა ამ თქვენს
ლექსში:

პოეტობა დაგიწყია,
ეს ვერ არის ვახსარი.
ბედის წერას აუღებნარ,
თავში გიქრის ალბად ქარი.

გაფრთხილებ და გირჩევნია
დაეთხოვოთ თავადგებას,
თორემ ჩემი ვადამკიდევ
დაიწყველი ვადაღებნას.

ჩვენ წინააღმდეგი ვიყავით ასეთი შესწორებისა, მაგრამ ტარტაროზთან რას ვაგებდებოდი! მან ასე სთქვა:—
თქვენ კი ვაცებთ, ნუ თუ არ შეიძლება ჩვენს თანამშრომლებსაც გაეცნუშროთ ხანდახან? შერე რა ვუყოთ, რომ ეს საჯავახური ხუმრობაა-ო!

ნო კერისა (სახეტაფრი. სამტრედიას): თქვენი ლექსი (თუ ეს ლექსია) ასე იწყება:

მე არ ვიციოდი ლექსისა წერა,
მაგრამ მდგომარეობამ მე ის მასწავლა,
რომ ნაჩეტაურის ბურთის თაშში
„ტარტაროზში“ გამოვიწერა.

კაცი მაშინ ყოფილხართ, როცა ლექსის წერა არ იცოდათ, მაგრამ თქვენ არც ახლა იცით. „მდგომარეობა“ ვერ ყოფილა კარგი მასწავლებელი; ანდა თქვენ ყოფილხართ ცუდი მოწვევი, რადგან „მდგომარეობამ“ მაინც ვერ გასწავლა ლექსის წერა.

„ტარტაროზში“ გამოწერას. „ტარტაროზში“-ს გამოწერა სჯობია. იგი „მდგომარეობაზე“ უფრო გასწავლის, თუ როგორ არ უნდა ლექსი წერა.

ჩაფხუტებულს: თქვენ გიკვირს:
ხალხი განა შეიძლება
ნალოგები ასეთით?
კვერცხ-ტათამი ინდაური
შეგვარჩინეს არც ერთით.

შე კი კაცო, ასეთი ლექსის წერა თუ კი შეიძლება, რატომ არ შეიძლება გადასახადი ინდაურზე? (ამ წერილს ჩვენ ინდაურა ვგირჩევნია, თუ ვინღ იგი შემწვარი იყოს... ჩახობხობუნდაც არ გიტყვით უარს).

„ეშმაკის ფეხს“ (ლანჩხუთი): ეშმაკის ფეხს ეშმაკის თავი რომ გქონდესთ, ის სჯობია. და ასეთი კორესპონდენციის დაწერას, რომ არ დასწერიოთ უკეთესია. (ცნობათ: ნამდვილ ვაგარს და სახელს ფსევდონიმი არ ჰქვია. ფსევდო ნიშნა ზედმეტი სახელი).

„გურულ ბიჭს“ (შუხუთი): თქვენ ალბად კარგად იცნობთ „ეშმაკის ფეხს“!
აქა ვაგვას კარგი ვაჭრები:
დღეტ, ალღ და კასია.
სამთავეს ერთად თუ ვიტყვიო
შაურიც დიდი ფასია.

ჩვენ კი თქვენს წერილს პატყვი ვეცით და შევაფასეთ სამ კაცად: ღოტეთ, ალეთი და კასიათი. ამავე დროს ჩვენ ეტანხებებით თქვენ შეუასებას ღოტეს, ალეს და კასიას შესახებ.

ეს ამავე უკვე გვეწონდა ჩვენ დაბეჭდილი.
იაკებს (ფოთი): ასეთი წერილი თუ თქვენში სიცილს იწყებს. ეს ცუდი ნიშანია და დროზე მიხედეთ თავის-თავს.

ისტინ ჩემბერლენს*) (ლონდონში კი არა, ქუთაისში): ვითყებეთ თქვენს ნოტას:

*) ნამდვილი ისტინ ჩემბერლენი კი არა არამედ ცრუ ისტინ ჩემბერლენი (კუთაისელი); თუცა (იცრუ ინგლისელ ჩემბერლენს უფრო ახასიათებს.

ტარტაროზის სრულუფლებიან წარმომადგენელს ქუთაისში. ახლი ქუთაისის შრომის კომისარს.
შრომის ბირთვის დარჩებოდნენ ვირიცხები ქუთაისის შრომის ბირთვის უმუშევრის თანამდებობაზე.

ჩემს მოვალეობას პირნითადად ვასრულებ; ე. ი. დღის 8 საათიდან (უფრო ადრე დარაჯი არ მიშვებს) დღის 8 საათამდე (შემდეგ იგივე დარაჯი ადარ მაყენებს) რიგში ვდგავარ.

დღის სამ საათიდან დღის 12 საათამდე ვსწერ ტარტაროზში წერილებს, რომლებსაც ვუწავნი ტარტაროზს, მაგრამ იგი ჩემს წერილებს ვაღიარებენ აგზავნი.

ვაცნობებთ რა ყველა ამას, ე. ი. ჩემს მიერ პირნითადად თი თანამდებობის ასრულებას, ვახოვო მოახდინოთ შეხაფერის განკარგულება, რომ მე პირველ სამსახურიდან მომეცეს კუთვნილი საუფრო, ხოლო მეორემ აინაზღაუროს ჩემს მიერ დახარჯული ჯალღი და სხვა.

ხომ გაგვიგონიათ: თრი კარღლის მწვევარი ვერც ერთს ვერ დაიჭერს-ო“. ანდა: „ორი ნესვი ერთ ხელში არ დაიჭირება-ო“.

ტარტაროზი წინააღმდეგია, რომ ერთი დაძიანი ორ თანამდებობას ასრულებდეს. ამიტომ, არ დაბეჭდა თქვენი წერილები და გაგანათავისუფლა ჩვენს თანამშრომლობი-საგან.

ნაპერქალს (წებტაფონი): როგორც თქვენ ვეწვევ, მასწავლებელი ნაღია თუმივ ერთხმს უარყვის:

დასტოვე შენი ცოლ-შვილი,
შენთვის ზედ-მეტო ხარგია.
დაიწყე ჩემთან ცხოვრება,
იქნება უფრო კარგია.

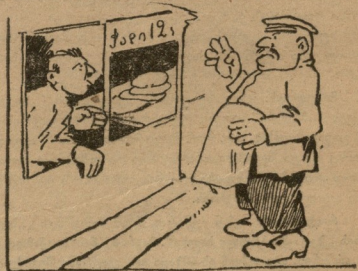
ტარტაროზი აღრთილებს გრომას, თუ მან დაუჯერა ნაღიას, მაშინ მას უარესი შარგი აეკიდება. აწ არჩევანი მასზეა.

მოხე ახლა—ს: თქვენი ლექსი ასე იწყება:

ხუთი თვეა გენაცვლები,
დაწეწო მე თავს გვირგვინი.
შესახედავად კარგი ვარ
როგორც ინგლისური ვირი.

და გვეგონია, რომ ამაში ჩვენ ეტყვი არ შევიტანოთ, თქვენს გაუფრთხილებლადაც არ შეგვიღოდა ეტყვი თქვენს მართალ სიტყვაში.

სად. რიონში

მისიკანი (მეკადეს). — ჯალი თუ ვაჭეს, პურში ვა-
დამიცილო, ვახაიღათ მინდა.

მისბაღი: გაგვიღე! თორმეტ ვაჭიკიანი მჭადი ცხრა
ვაჭიკიანი პურის ვადამიცილო!

ბ ა რ ბ ა რ ო ზ ი

ჩემი ცოლმა თავის საკუთარ სახლში გახსნა ქვარია.
ქალღმერთსაივის

საგზააღმართო კარსახები

სადაც ის წყვლება, თუ რამდენს ღებულობს ქვარი ჯა-
შვიკის, ზედმეტ ნამუშევრის ჯილდოს, რას ურიცხვენ
გადასაბადნისათვის, რამდენი უნდა დარჩეს ჯამბაგირი-
დნ, როგორ უნდა დახარჯოს ცოლმა თავის საჭიროებისა-
თვის ქვარის ნამუშევრის, როგორ უნდა ივაკტუროს
ქვარა ოჯახს სახარჯების ანგარიშებში და სხვა.
უპეულანათვის სანერგოა ჩამოშრილი კარსახები

ეს: თქვენ რა ვიჭერთ. ცხოვრება წინ მიდის. ყველაფერი
შინადასრულებად მიდის! ვაიბარეთ!

სამშრომლო სხალბაზრადმის სამუშაადღებო
სრულიად უსასყიდლოდ ეუთობი და ვთავაზობ ვისაც
სურს

ცოლ-შვილს

ხუმრობა ხმა არ არის! თქვენ არ დაგვირბობთ: საკო-
ლოს ტენბა, მისი შეყვარება, პაქანზე სიარული, (რაც ხში-
რად საბიჯობა და მეტის-მეტად ხარჯიანი). ქორწილის
გადახდა (ო, რამდენი დამხარება მე სულელს), შემდეგ:
ცოლის მშობიარობა, ბავშვის პატრონობა-გაზრდა და შრა-
ცალი ასეთი ხარჯები და ხილდობათები.
მორითხიანი უპეულბან დამზადებული (როთხი)
ცოლ-შვილი.

ასფიტი უთავგომლო ხარჯობის

დღევანდელ ჩვენს ხანაში, რაცა,
ხილმინი ყველაფერს კომერციული
და ეკონომიური მოსაზრებით უნდა
უღებოდეს, ამაზე უყოფის რაღა იქ
ნება?

უშუშეხარი ექვსი წლის სტატი და უმუშევრობის
სიქცი ასწავლის თავის ახალ კოლეგებს: როგორ დომას,
რეგისტრაციაში გატარებას. ხელახლა აღრიცხვას, სად
რომელი სექციაა, წასვლის და მოსვლის საათებს, მოთმი-
ნებას, ცდას და იმედის ვაცხულებას.

მუშაბაბ, რომელიც ცოლმა გამომატანა აგარაკიდან,
მატარებელში დაიღვრა ქილის გატების გამო, რამაც გა-
მოიწვია მუხავერებში სიცილ-ხარხარი ჩემში კი—სიწიოლე
და შრაბი.

პალბო მოპარავს სადღურში ერთ მუხავერს, რომე-
ლიც ხალიათს აძარა გაეგზავრა ბაჭურაინში ცოლ-შვი-
ლის ჩამოსაყვანად.

კომნარტობის კოსტუმი ძალიან მინდა ჩავიკეთა,
მაა ამა არა შავს და რა ექნა! რა ჩემი ბრალია?!

ძაღლი ამეღენდა და აღარ მშორ-
დება. პატრონის ვსთხოვ მოიკითხოს
და წაიყვანოს, თორემ მოვკლავ და
შემდეგ პასუხს არ ვეგებ. (აბა რა ექ-
ნა! ძილდა კი არა, ბავშვები ვერ მირა-
ჩენია).

„ბარბაროზი“-ს საგანცხადებო განყოფილების
ძმართველის საქმის მწარმოებელი და რეგისტრატორი:

დავაკარბ აბანოში ყოფნის შემდეგ შევროს ახალი
პორტფელი, რომელშიაც იყო მხოლოდ ერთი წყვილი
ძველი და ქუჭყანი საცვლები. ვინაიდან მცხენია ჩემი ვი-
ნათობის გამოცხადება, ღმერთმა მოახპაროს მხოვნელს.

დავაკარბ საკუთარი თავი, რო-
მელშიაც არაფერი არ იყო გარდა
ნახევარი კილო თივას. მხოვნელს
ესთხოვ — თივაგამოგზავნოს და სა-
მაგიეროდ ჯილდოს საფასურით დაი-
ტროვოს თავი.

ქარ-უჭტრეტის ხავაპრო ვანუ-
ფილემის გამგე.

დავაკარბ ავარაკზე ყოფნის დროს სამი კილო და
ორნახევარი გირვანქა ქონი, რომელიც მიჩრთვეს ბაღლინ-
ჯოებში. ჩაივადო გაუქმებულად (აბა, მეტი რა გზაა)!

დავაკარბ შეგებულემაში ყოფნის დროს სამსახური
და ბინა. ორივე ჩაითვალოს სხვის კუთვნილებათ, ხოლო მე
კი ჩაეთვალო უმუშევრათ და უბნაით.

დავაკარბ ერთა ლევის იმედი (თუმცაღა არასოდეს
არ მჭინდა). ბირემ ჩაითვალოს (ერთა ლევა) გაუქმებუ-
ლად.

დავაკარბ აზრი-გონება ჩინეთის ამბების თვალყუ-
რიდებში.

დავაკარბ დაბადებიდან გუნამამდე ჩემი ცხოვრ-
ბის ოცდაოთხე წელიწადი. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავაკარბ ათი მანეთი, რომელიც ვასესზე სტუ-
დენტს. მისი აღების იმედი გაუქმებულა ჩემს გულში. შე-
ფულა და მუშაობა გაუქმებულად იყოს; თუმცაღა თავს არც აქამ-
დი იმუხებდა მიინცადამინც.

დავაკარბ ავარაკზე ცოლი და მისი ჩემდამი სი-
ყვარული, რაც მეტად გამიხარდა და რისთვისაც მადლო-
ბას უძღვნი ჩემს კეთილსმსურველს. (მან იტაროს აწი,
თორემ მე რა მიქრის—ჭირი მოვიწორი)

კინინო უნდა მეყვანა ჩემი პა-
ტარა ქალისათვის, მაგრამ უფულო-
ბის გამო ვერ შევასრულე ჩემი დაბი-
რება.

ავტომობილი ვარჯია სასიერ-
ნით, მაგრამ მე ესე მოეკვდები, რომ
შვი ჩაჯდომი ერთხელაც არ მდირი-
სება.

კრიკალი ბეჭეტრის იყიდება ნალ-
დზე. ვისაც უნდა იყიდოს და ფულ
აქვს, თუ მოეწონა აღბად აუცილებ-
ლად იყიდოს.

გამგე, გამგის თანამშემე და მდივანი, მდივნის საქმეთა-
შეშკი.

საქულას დარღები

ტყულის აღმასკომს — გადწვევითი აქტს აივოს კრემატორიები (—შეცავლენულთა დასწვები დღეობს კოლიკობა).

— ვა, კაცო, ერთი ამ ბუმერაზებს უფურე და? ნალოგებით ტყავს კულის რიკამდე გვაძობენ... ესეც არ
ოკმარეს; ესლა გორადმასკომის ისპოლოკომის უპრავის სტარში ვარადსკოი ვოლოვა სუსნიშვილი რადაცა კრუ-
შატუშიაო იმას აშენებს, რომ სიკვდილის შემდეგ სავებმ დაგვწოს, ნაცრად გვაქციოს, ნა პამიატე შინახოს პუ-
ზირკაში ჩენი ფერული... სიკვდილის შემდეგაც აღარ ანებებს ღმერთს ჩენს თავს... ვაჰ, ვაჰ, რა პალაუენიაშა
ჩავერდით!